

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Dějiny pravěku, starověku, raného středověku
Název učebního materiálu:	Římská republika
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_D0317
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	2. ročník osmiletého gymnázia
Autor:	Mgr. Libuše Chudobová
Datum vytvoření:	2. 9. 2013
Datum ověření ve výuce:	6. 9. 2013
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Žák chápe význam starověkého Říma pro rozvoj evropské kultury a civilizace, chápe časovou posloupnost událostí, rozumí základním pojmy.
Metodické poznámky:	Pracovní list je možné využít k samostatné práci, práci ve dvojicích, či skupinové práci.

ŘÍMSKÁ REPUBLIKA (pracovní list)

1. Zkus vysvětlit významy výroků spojených s historií Říma, užívaných ale až do současnosti:

PYRRHOVO VÍTĚZSTVÍ _____

VENI, VIDI, VICI _____

KOSTKY JSOU VRŽENY _____

2. Vysvětlí pojmy:

GLADIÁTOR _____

TRIBUN LIDU _____

ETRUSKOVÉ _____

LEGIE _____

SENÁT _____

TRIUMVIRÁT _____

OPTIMÁTI _____

3. Napiš, v které oblasti leželo Kartágo:

- která území byla prvotní příčinou sporu mezi Římem a Kartágem? a

- kdo byl nejznámější kartaginský vojevůdce?

- které pohoří musel překročit i se svými slony při tažení proti Římu?

- jak se jmenují místa jeho nejvýznamnějších porážek Říma?

4. Přiřaď k datům správné události (1A, 2B ...)

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - .

1) Bitva s Germány v Teutoburském lese

2) Zavraždění Caesara

3) Počátek římské republiky

4) Bitva u Zamy, konec 2. punské války

5) Počátek římského letopočtu

A) 510 př. Kr..

B) 753 př. Kr

C) 9. n.l.

D) 44 př. Kr.

E) 202 př. Kr.

5. Seřaď římské císaře ve správném pořadí: (např: abcde) _____

a) Nero

b) Caligula

c) Claudius

d) Augustus

e) Tiberius

6. Roku 73 př. Kr. ohrozilo Řím významné povstání jedné ze skupin obyvatel říše, které začalo na jihu Itálie. O jaké povstání šlo, kdo stál v jeho čele a jak dopadlo?

7. **Doplň: Ve svých počátcích** Řím ovládal pouze malé území, zatímco **sever Itálie** ovládal významný národ, který se Římanům podařilo porazit až kolem roku 210 př. Kr., a který žil rovněž ve Švýcarsku či Francii. **Jih Itálie** pak ovládal národ, který zde založil své osady v rámci kolonizace, a jehož vyspělou kulturu, filozofii, umění i náboženství Římané z velké části převzali.

8. **Čím se do dějin Říma zapsaly následující osobnosti?**

bratři GRACCHOVÉ _____

ROMULUS A REMUS _____

SCIPIO AFRICANUS _____

GAIUS MARIUS _____

9. **I v dějinách Říma vystupuje mnoho mimořádných jedinců – ti, kteří přispěli rozkvětu Říma nebo způsobili jeho oslabení.**

Mezi nimi byli:

a) Aeneas	g) Remus
b) Caesar	h) Romulus
c) Crassus	i) Scipio
d) Gaius Gracchus	j) Spartakus
e) Hannibal	k) Tiberius Gracchus
f) Marcus Aurelius	l) Hasdrubal

Kdo z nich vykonal následující činy? Dokážeš uvést století, kdy se to stalo?

	osoba	století
Založil Řím	_____	_____
Přešel s vojskem Alpy	_____	_____
Vedl největší povstání otroků	_____	_____
Připlul do Itálie z Tróje	_____	_____
Porazil Hannibala	_____	_____
Vyšel vítězně ze střetů v 1 triumvirátu	_____	_____
Prosadil tzv. obilní zákon	_____	_____

ŘÍMSKÁ REPUBLIKA (řešení)

1. PYRRHOVO VÍTĚZSTVÍ - Vítězství za cenu velkých ztrát
VENI, VIDI, VICI - Přišel jsem, viděl jsem zvítězil jsem
KOSTKY JSOU VRŽENY - Není cesty zpět
2. GLADIÁTOR - člověk bojující v zápasech pro pobavení publika, výraz gladiátor je odvozen od názvu krátkého meče (gladius), s nímž gladiátoři za časů starověkého Říma často bojovali, gladiátoři byli často otroci, váleční zajatci a odsouzení zločinci, existovali však i gladiátoři-profesionálové
TRIBUN LIDU - římský úředník, jehož úkolem byla ochrana plebejů před útiskem patricijů, tribunovi lidu náleželo právo pomoci a právo chránit kteréhokoli plebeje před zvláštními úředníky, disponoval mimo jiné právem VETO (zakazují) – vetovat jakýkoliv zákon, který by nějakým způsobem mohl ohrožovat práva plebejů, volen na dobu 1 roku...
ETRUSKOVÉ - málo poznaný starověký národ žijící cca od 8. stol. Př. Kr. v oblasti Etrurie (dnešní Toskánsko), disponující vlastním jazykem (nerozluštěn – pokus i B. Hrozný), náboženstvím, stavitelstvím (Římané od nich převzali znalost stavby oblouku), uměním (viz. Kapitolská vlčice)...
LEGIE - vojenská jednotka ve starověkém Římě čítající asi 5000 mužů, disponující vlastním číslem a znakem,...
SENÁT - v době republiky zřejmě nejvýznamnější institucí římského státu, přičemž senátoři, jeho členové, náleželi k nejváženějším římským občanům, až do zrodu principátu nebyl senát obdařen zákonodárnou pravomocí, nýbrž mohl pouze schvalovat a vydávat nezávazná usnesení určená lidovým shromážděním, přesto disponoval značným vlivem na římskou politiku, jednalo se o oficiální orgán, jenž přijímal zahraniční vyslance a jmenoval správce provincií a také spravoval veřejné finance, pověřoval konzuly a navrhoval diktátory v případě ohrožení státu, jeho pozice se mění v době principátu...
TRIUMVIRÁT - spojení tří mocných politických nebo vojenských vůdců, zejména triumvirát Octavianus – Antonius – Lepidus (43–33 př. n. l.) na přechodu od republiky k císařství (první t. 60 – 53 Př. Kr. Caesar – Pompeius – Crassus)
OPTIMÁTI - aristokratická a silně konzervativní frakce v pozdní římské republice, jež se vyprofilovala v době reformního hnutí bratří Gracchů (Tiberia a Gaia, jejím cílem bylo omezení moci lidového shromáždění a tribunů lidu a posílení role senátu, který byl více nakloněn prosazování zájmů nobility, optimáti byli obzvláště znepokojeni vzestupem ambiciózních vojevůdců, kteří se s podporou tribunů, lidových shromáždění a svých vojáků chopili moci na úkor senátu a aristokracie...
3. - dnešní Tunisko
- Sicílie a Sardinie
- Alpy
- Trasimenské jezero, Cannae
4. 1C, 2D, 3A, 4E, 5B
5. C, D, B, F, E
6. gladiátoři v čele se Spartakem
7. Keltové (Galové), Etruskové
8. - pokusy o řešení krize republiky (ve prospěch chudých)
- bájný zakladatel Říma (viz. Kapitolská vlčice)
- porazil Hannibala
- reforma armády (prof. armáda)
9. založil Řím – Romulus – 8. stol. Př. Kr.
přešel s vojskem Alpy – Hannibal – 3. stol. Př. Kr.
vedl největší povstání otroků – Spartakus – 1. stol. Př. Kr.
přišel do Itálie z Tróje - Aeneas – 13./12. stol. Př. Kr.
porazil Hannibala – Scipio – 3. stol. Př. Kr.
vyšel vítězně ze střetů v 1. triumvirátu – Caesar – 1. stol. Př. Kr.
prosadil tzv. obilní zákon – Tiberius Gracchus – 2. stol. Př. Kr.